

สรุปผลการดำเนินงานการพัฒนาฝีมือแรงงาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๓

(๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓)

การดำเนินงานพัฒนาฝีมือแรงงานในภาพรวมของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานกรณีส่งเสริมสถานประกอบการกิจการ
ดำเนินการ พบว่ามีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๔,๖๒๕,๑๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒๕.๐๐ จากเป้าหมาย
จำนวน ๓,๗๐๐,๐๐๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๔,๖๒๕,๑๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และกรณีที่เป็น
ผู้ดำเนินการเอง พบว่า มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๑๔๔,๕๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑๓.๖๖ จากเป้าหมาย
จำนวน ๑๒๗,๒๐๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๑๒๙,๒๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๔๐ โดยผู้ผ่านการฝึก
มีงานทำ ร้อยละ ๗๒.๑๐ มีรายได้เฉลี่ย ๑๑,๕๕๔ บาท/เดือน แบ่งเป็นผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงาน มีรายได้เฉลี่ย
๙,๕๔๓ บาท/เดือน ฝึกยกระดับ รายได้เฉลี่ย ๑๓,๒๕๑ บาท/เดือน ฝึกอาชีพเสริม มีรายได้เฉลี่ย ๖,๐๖๖ บาท/เดือน
ทั้งนี้เป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับแรงงานใหม่ ผู้ว่างงาน ผู้ประกอบอาชีพเสริม หรือผู้ประกอบอาชีพ
อิสระ ตลอดจนเป็นการรักษารายได้เดิมของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อลดโอกาสในการถูกเลิกจ้าง
คิดเป็นมูลค่า ๑๒,๙๒๐.๘๐ ล้านบาทต่อปี โดยดำเนินการฝึกอบรมภายใต้หลักสูตรของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
เช่น การเขียนโปรแกรมสำหรับงานประมวลผลภาพและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ การควบคุมการเชื่อมชิ้นส่วน
ยานยนต์ด้วยหุ่นยนต์ การบำรุงรักษาเครื่องจักรในโรงงานและเครื่องจักรที่ใช้ในระบบโลจิสติกส์ การประยุกต์ใช้
PLC ในงานอุตสาหกรรม การออกแบบควบคุมสมองกลฝังตัวสำหรับภาคการเกษตร เทคนิคการสร้างสื่อ
มัลติมีเดียเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น ตามรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคง

แผนงานบูรณาการ ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมศักยภาพพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๘๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ จากเป้าหมาย จำนวน ๘๐๐ คน
มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๗๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๕๐ โดยผู้ผ่านการฝึกมีงานทำ ร้อยละ ๕๗.๑๒
มีรายได้เฉลี่ย ๔,๘๓๖ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับผู้ว่างงาน ตลอดจนเป็นการรักษารายได้
เดิมของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อลดโอกาสในการถูกเลิกจ้าง คิดเป็นมูลค่า ๒๖.๓๙ ล้านบาทต่อปี

แผนงานยุทธศาสตร์ ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

โครงการพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติเพื่อการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๒,๑๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๖.๖๐ จากเป้าหมาย จำนวน
๒,๐๐๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๒,๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๕๙ โดยผู้ผ่านการฝึกมีงานทำ
ร้อยละ ๗๒.๗๓ มีรายได้เฉลี่ย ๑๙,๒๖๘ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับผู้ว่างงาน ตลอดจน
เป็นการรักษารายได้เดิมของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อลดโอกาสในการถูกเลิกจ้าง คิดเป็นมูลค่า
๓๕๓.๔๘ ล้านบาทต่อปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

แผนงานบูรณาการ พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

๑. โครงการศูนย์ฝึกอบรมความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีขั้นสูง

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๑๐,๗๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๔.๖๕ จากเป้าหมาย จำนวน
๑๐,๓๐๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๑๐,๐๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๓๗ โดยผู้ผ่านการฝึกมีงานทำ
ร้อยละ ๗๒.๙๔ มีรายได้เฉลี่ย ๑๗,๕๐๑ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับผู้ว่างงาน ตลอดจน
เป็นการรักษารายได้เดิมของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อลดโอกาสในการถูกเลิกจ้าง คิดเป็นมูลค่า
๑,๕๓๘.๔๑ ล้านบาทต่อปี

๒. โครงการพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติรองรับ ๑๐ อุตสาหกรรมแห่งอนาคต โดยดำเนินการ ดังนี้

ร่างประกาศมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ร่างประกาศคุณสมบัติของผู้เข้ารับการทดสอบ ร่างประกาศวิธีการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ และร่างคู่มือวิธีการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ จำนวน ๑๐ สาขา ๙ ระดับ ได้แก่ (๑) สาขาช่างซ่อมเครื่องจักรกล CNC ระดับ ๑ (๒) สาขาผู้ควบคุมเครื่องมือวัดความหยابผิว ระดับ ๑ (๓) สาขานักพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ไอโอที ระดับ ๒ - ๓ (๔) สาขาช่างควบคุมหุ่นยนต์อุตสาหกรรม ระดับ ๑ (๕) สาขานักดูแลและบริหารระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระดับ ๒ (๖) สาขานักออกแบบแอนิเมชันสามมิติ ระดับ ๒ (๗) สาขาช่างติดตั้งระบบบ้านอัจฉริยะ (Smart Home) ระดับ ๒ และ (๘) สาขานักเขียนแบบจำลองสารสนเทศอาคาร (งานระบบ) ระดับ ๑ (๙) สาขานักพนักงานชงกาแฟ (๑๐) สาขานักคั่วกาแฟ

แผนงานบูรณาการ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว

โครงการพัฒนาทักษะแรงงานด้านท่องเที่ยวและบริการ

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๖,๙๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๙.๗๕ จากเป้าหมาย จำนวน ๖,๓๒๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๖,๕๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๒๕ โดยผู้ผ่านการฝึกมีงานทำ ร้อยละ ๗๕.๔๑ มีรายได้เฉลี่ย ๑๐,๔๑๖ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับผู้ว่างงาน ตลอดจนเป็นการรักษารายได้เดิมของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อลดโอกาสในการถูกเลิกจ้าง คิดเป็นมูลค่า ๖๑๖.๑๕ ล้านบาทต่อปี

แผนงานบูรณาการ พัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

โครงการเพิ่มทักษะกำลังแรงงานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๑๒,๔๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๓.๘๕ จากเป้าหมาย จำนวน ๑๒,๐๐๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๑๑,๙๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๕๕ โดยผู้ผ่านการฝึกมีงานทำ ร้อยละ ๗๗.๖๕ รายได้เฉลี่ย ๙,๔๔๓ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับแรงงานใหม่หรือผู้ว่างงาน ตลอดจนเป็นการรักษารายได้เดิมของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อลดโอกาสในการถูกเลิกจ้าง คิดเป็นมูลค่า ๑,๐๔๗.๗๘ ล้านบาทต่อปี

แผนงานบูรณาการ พัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

๑. โครงการพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติและพัฒนาบุคลากรรองรับอุตสาหกรรมโลจิสติกส์

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๓,๖๐๔ ร้อยละ ๑๐๖.๐๐ จากเป้าหมาย ๓,๔๐๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๓,๕๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๗๕ โดยผู้ผ่านการฝึกมีงานทำ ร้อยละ ๙๗.๔๓ รายได้เฉลี่ย ๑๒,๖๐๖ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับแรงงานใหม่หรือผู้ว่างงาน ตลอดจนเป็นการรักษารายได้เดิมของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อลดโอกาสในการถูกเลิกจ้าง คิดเป็นมูลค่า ๓๕๙.๓๖ ล้านบาทต่อปี

๑. โครงการพัฒนาบุคลากรด้านโลจิสติกส์รองรับธุรกิจขนส่งและการค้าระหว่างประเทศ

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๓๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๗.๖๗ จากเป้าหมาย จำนวน ๓๐๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๑๐๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒๐ โดยผู้ผ่านการฝึกมีงานทำ ร้อยละ ๑๐๐ รายได้เฉลี่ย ๑๘,๒๘๙ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับแรงงานใหม่หรือผู้ว่างงาน ตลอดจนเป็นการรักษารายได้เดิมของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อลดโอกาสในการถูกเลิกจ้าง คิดเป็นมูลค่า ๒๒.๘๒ ล้านบาทต่อปี

แผนงานบูรณาการ พัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ/ผลผลิตภาพ

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๑๖,๓๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๙.๐๗ จากเป้าหมาย จำนวน ๑๕,๐๐๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๑๖,๓๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๖๗ โดยผู้ผ่านการฝึกมีงานทำ ร้อยละ ๙๘.๒๖ รายได้เฉลี่ย ๑๑,๓๓๓ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับผู้ว่างงาน ตลอดจน เป็นการรักษารายได้เดิมของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อลดโอกาสในการถูกเลิกจ้าง คิดเป็นมูลค่า ๒,๑๗๘.๙๗ ล้านบาทต่อปี

แผนงานบูรณาการ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

โครงการพัฒนาทักษะแรงงานเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๖,๖๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๒.๓๕ จากเป้าหมาย จำนวน ๖,๔๐๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๖,๔๐๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๒๖ โดยผู้ผ่านการฝึกมีงานทำ ร้อยละ ๗๐.๔๙ รายได้เฉลี่ย ๑๘,๘๑๔ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับผู้ว่างงาน ตลอดจน เป็นการรักษารายได้เดิมของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อลดโอกาสในการถูกเลิกจ้าง คิดเป็นมูลค่า ๑,๐๑๙.๑๖ ล้านบาทต่อปี

ยุทธศาสตร์ ที่ ๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

แผนงานพื้นฐาน ดำเนินภารกิจพื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ผลผลิตพัฒนา/ขับเคลื่อนความร่วมมือเครือข่าย และส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

- กิจกรรม กิจกรรมพัฒนาช่างเครื่องช่วยคนพิการกับมูลนิธิฯ

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๒๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๘๖ จากเป้าหมาย จำนวน ๒๑๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๒๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยผู้ผ่านการฝึกมีงานทำ ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ รายได้เฉลี่ย ๙,๘๐๓ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับผู้ว่างงาน ตลอดจนเป็นการรักษารายได้เดิมของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อลดโอกาสในการถูกเลิกจ้าง คิดเป็นมูลค่า ๒๖.๓๕ ล้านบาทต่อปี

แผนงานยุทธศาสตร์ พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

๑. โครงการยกระดับเพื่อเพิ่มศักยภาพฝีมือและสมรรถนะแรงงาน

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๒๕,๙๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑๕.๘๔ จากเป้าหมาย จำนวน ๒๒,๔๔๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๒๓,๗๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๑๘ โดยผู้ผ่านการฝึกมีงานทำ ร้อยละ ๗๖.๑๔ รายได้เฉลี่ย ๑๒,๓๔๒ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับผู้ว่างงาน ผู้ประกอบอาชีพ เสริม หรือผู้ประกอบการอิสระที่ผ่านการฝึกอบรม คิดเป็นมูลค่า ๒,๖๗๒.๗๙ ล้านบาทต่อปี

๒. โครงการยกระดับแรงงานไทยให้ได้มาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อรองรับการแข่งขัน

- กิจกรรม กิจกรรมพัฒนาศักยภาพแรงงานเพื่อรองรับการจ่ายค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม/ทดสอบ จำนวน ๔,๓๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๖.๕๙ จากเป้าหมาย จำนวน ๔,๑๐๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม/ทดสอบ จำนวน ๔,๒๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๐๕ โดยผู้ผ่านการฝึก มีงานทำ ร้อยละ ๙๖.๒๒ รายได้เฉลี่ย ๑๔,๔๑๖ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับผู้ว่างงาน ตลอดจนเป็นการรักษารายได้เดิมของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อลดโอกาสในการถูกเลิกจ้าง คิดเป็นมูลค่า ๗๐๕.๙๓ ล้านบาทต่อปี

- กิจกรรมทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

มีผู้เข้ารับการทดสอบ จำนวน ๓๑,๑๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑๘.๕๐ จากเป้าหมาย จำนวน ๒๖,๓๐๐ คน มีผู้ผ่านการทดสอบ จำนวน ๒๑,๐๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๕๒

- กิจกรรมทดสอบฝีมือแรงงานช่างเชื่อมมาตรฐานสากล

ผู้เข้ารับการทดสอบ จำนวน ๒๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑๕.๐๐ จากเป้าหมาย จำนวน ๒๐๐ คน มีผู้ผ่านการทดสอบ จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๓๙

- กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพมาตรฐานฝีมือแรงงานไทยในต่างประเทศ

ผู้เข้ารับการทดสอบ จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘๐.๐๐ จากเป้าหมาย จำนวน ๓๐ คน มีผู้ผ่านการทดสอบ จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๑๕

๓. โครงการฝึกอบรมแรงงานกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๑๓,๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔๔.๓๕ จากเป้าหมาย จำนวน ๙,๑๐๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๑๒,๙๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๔๕ โดยผู้ผ่านการฝึกมีงานทำ ร้อยละ ๕๒.๗๑ รายได้เฉลี่ย ๗,๔๐๗ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับผู้ว่างงาน ผู้ประกอบอาชีพเสริม หรือผู้ประกอบการอิสระที่ผ่านการฝึกอบรม คิดเป็นมูลค่า ๖๐๕.๙๒ ล้านบาทต่อปี

ยุทธศาสตร์ชาติ ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

แผนงานบูรณาการ เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย

โครงการฝึกอบรมแรงงานผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ

มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๙,๓๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑๔.๐๒ จากเป้าหมาย จำนวน ๘,๒๐๐ คน มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๙,๒๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๙๐ โดยผู้ผ่านการฝึกมีงานทำ ร้อยละ ๖๓.๙๒ รายได้เฉลี่ย ๔,๔๗๑ บาท/เดือน ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับผู้ว่างงาน ผู้ประกอบอาชีพเสริม หรือผู้ประกอบการอิสระที่ผ่านการฝึกอบรม คิดเป็นมูลค่า ๓๑๗.๑๒ ล้านบาทต่อปี

.....

ข้อค้นพบจากผลการประเมินโครงการตามแผนพัฒนาฝีมือแรงงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 นำไปสู่การอภิปรายผลทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในประเด็นสำคัญดังนี้

1. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

1.1 กลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการฝึกอบรมจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีกลุ่มที่อยู่ใน 10 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ แม้จะมีไม่ครบแต่ส่วนที่ไม่อยู่ในกลุ่มดังกล่าวก็ล้วนเป็นกลุ่มที่ส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการกำกับดูแลการดำเนินงานโครงการที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรการฝึกซึ่งต้องผ่านการพิจารณาจากหน่วยงานส่วนกลาง ทำให้สามารถคัดกรองคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการได้

1.2 ด้านการมีงานทำและรายได้เฉลี่ยพบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมในภาพรวมมีงานทำร้อยละ 72.10 มีรายได้เฉลี่ย 11,554 บาทต่อเดือน หรือ 138,684 บาท/คน/ปี สูงกว่าค่าจ้างขั้นต่ำ ร้อยละ 23.05 เมื่อแยกประเภทการฝึกอบรมโดยเทียบกับค่าจ้างขั้นต่ำจะเห็นได้ว่า ผู้ผ่านการฝึกยกระดับฝีมือมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าค่าจ้างขั้นต่ำถึงร้อยละ 41.11 รองลงมาเป็นการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ร้อยละ 1.63 อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยรายได้ของประชากรไทยทั้งประเทศ คือ 198,000 บาท/คน/ปี นั้นยังห่างไกลอยู่มาก ในขณะที่ผู้ผ่านการฝึกอาชีพเสริมมีรายได้ต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำถึงร้อยละ 35.40 เป็นกลุ่มที่ให้ผลลัพธ์ในระดับ Impact ต่ำที่สุด

1.3 ผลิตภาพแรงงานของผู้ผ่านการฝึกอบรมที่กรมดำเนินการสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ.2562 คือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.24 และมีร้อยละที่เพิ่มขึ้นสูงกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 2.5 ต่อปี ทั้งนี้ผลิตภาพแรงงานมีที่มาจากรายได้ของแรงงานหมายความว่าหากฝึกอบรมให้กับกลุ่มแรงงานที่มีรายได้สูงก็จะส่งผลให้ผลลัพธ์ในระดับ Impact สูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่ต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายด้วยเช่นกัน ดังนั้น อาจสรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้ผลลัพธ์ด้านผลิตภาพแรงงานของกรมสูงขึ้นได้แก่ การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย และการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมที่เหมาะสมจึงจะสามารถช่วยยกระดับทักษะของแรงงานได้อย่างแท้จริง

1.4. แรงงานใหม่ที่ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงาน เมื่อผ่านการฝึกแล้วมักจะได้งานทำในสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 76.54 เนื่องด้วยปัจจัยด้านระยะเวลาการฝึกที่ยาวนานและเน้นการฝึกด้านทักษะฝีมือโดยเฉพาะ ทำให้ผู้ผ่านการฝึกมีทักษะฝีมือดี ร่วมกับการฝึกงานในสถานประกอบการทำให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานส่วนมากได้งานทำและเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ อย่างไรก็ตามพบว่า ส่วนมากยังเป็นแรงงานทักษะที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีการผลิตระดับสูงหรือซับซ้อน รายได้จึงอาจได้เพียงค่าจ้างขั้นต่ำหรือสูงกว่าค่าจ้างขั้นต่ำเล็กน้อยแต่ไม่ถึง 15,000 บาท

1.5 ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีค่าประสิทธิภาพการผลิตของปัจจัยด้านแรงงานสูงเกินร้อยละ 35 ทั้งการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ฝึกยกระดับฝีมือ และฝึกอาชีพเสริม ทั้งนี้พบว่าการฝึกยกระดับฝีมือมีค่าประสิทธิภาพการผลิตสูงจากเกณฑ์ไม่มากนัก เมื่อพิจารณาเป็นรายโครงการพบว่า มีบางโครงการที่กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นแรงงานในสถานประกอบการ มีค่าประสิทธิภาพการผลิตของปัจจัยแรงงานที่สูงจากเกณฑ์เพียงร้อยละ 0.20 เท่านั้น ดังนั้นจึงสะท้อนให้เห็นถึงหลักสูตรการฝึกอบรมที่ควรต้องปรับปรุงให้ทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปรวมทั้ง Disruptive Technology ที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่และเริ่มส่งผลกระทบต่อแรงงาน

1.6 สถานประกอบการถึงร้อยละ 100 ที่เห็นว่าการฝึกอบรมสามารถพัฒนาทักษะฝีมือได้จริง แสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการมีความเชื่อมั่นในคุณภาพการฝึกอบรมของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน อย่างไรก็ตามพบว่าทักษะแรงงานนั้นอาจไม่ได้คงอยู่ตลอดไป ดังนั้นสถานประกอบการบางส่วนจึงมีความต้องการฝึกอบรมในหลักสูตรเดิมซ้ำๆ เพื่อให้พนักงานคงไว้ซึ่งทักษะฝีมือ

1.7 กรมมีระบบการติดตามประเมินผลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการได้แก่ การใช้แบบติดตามประเมินผลจากส่วนกลาง การดำเนินงานติดตามผล ภายหลังจากฝึกอบรม 3 เดือน และมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงาน ทั้งนี้ในด้านคุณภาพของข้อมูลพบว่าบางส่วนยังมีความผิดพลาดและไม่ครบถ้วนซึ่งมาจากการกรอกข้อมูลของเจ้าหน้าที่

1.8 คุณภาพการฝึกอบรมได้แก่ วิทยากร สถานที่ฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม/อุปกรณ์การฝึก และเนื้อหาการฝึกอบรมมีความเหมาะสม โดยผู้ผ่านการฝึกเห็นว่าวิทยากรที่ดีคือ มีความรู้ดี ถ่ายทอดได้ดี ตอบข้อซักถามได้ สำหรับสถานที่ฝึกอบรมส่วนมากเป็นการฝึกในสถานประกอบการซึ่งผู้ผ่านการฝึกอบรมเห็นว่าสะดวกและเหมาะสม ส่วนสื่อการฝึกอบรมยังพบว่ามีส่วนยังเห็นว่ามีคุณภาพต่ำ ในขณะเนื้อหาการฝึกอบรมมีบางส่วนที่ยังเห็นว่าเป็นเนื้อหาในระดับพื้นฐาน หรือยากเกินไปสำหรับตนเอง

1.9 บางหลักสูตรที่ฝึกอบรมภายใต้โครงการเทคโนโลยีขั้นสูงหรือ EEC ยังมีหลักสูตรที่เป็นการผลิตระดับพื้นฐาน เช่น ช่างเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร ช่างเครื่องปรับอากาศในบ้านและการพาณิชย์ขนาดเล็ก ช่างกลึง เป็นต้น ซึ่งยังไม่สามารถรองรับ Disruptive technology ได้ ทั้งนี้การฝึกอบรมในหลักสูตรดังกล่าวเป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นการปูพื้นฐานเพื่อต่อยอดทักษะให้ไปสู่เทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ (Impact) ด้านผลิตภาพแรงงานในระดับสูง ควรจัดกลุ่มเป้าหมายและจัดสรรเป้าหมายในการฝึกอบรมในระดับจังหวัดตามโครงการต่างๆ โดยพิจารณาจากมูลค่าทางเศรษฐกิจ (GDP) ของจังหวัดเป็นสำคัญซึ่งสามารถจัดกลุ่ม Cluster ได้ในเชิงพื้นที่ เช่น ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ การดำเนินการเช่นนี้จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายในระดับจังหวัดอย่างแท้จริงและส่งเสริมให้แรงงานที่ผ่านการฝึกอบรมในพื้นที่ มีผลิตภาพแรงงานในระดับสูง

2.2 กลุ่มเป้าหมายที่กรมควรพิจารณาจัดสรรส่วนในการฝึกอบรมมากที่สุดควรเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ให้ผลลัพธ์ในระดับ Impact สูงสุดคือสามารถสร้างรายได้ หรือมีผลิตภาพแรงงานสูงสุดเมื่อเทียบกับกลุ่มเป้าหมายที่กรมดำเนินการทั้งหมด นั่นคือกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการ ดังนั้นการจะผลักดันให้แรงงานฝีมือที่ผ่านการฝึกอบรมจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีรายได้สูงขึ้นเทียบเคียงกับรายได้ของกำลังแรงงานของประเทศและไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง ควรให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายในการฝึกอบรมดังกล่าวโดยกำหนดให้มีสัดส่วนมากกว่ากลุ่มเป้าหมายอื่น และควรเลือกกลุ่มเป้าหมายในการฝึกอบรมที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศซึ่งจะให้ผลลัพธ์ในระดับ Impact สูงสุด

2.3 กลุ่มที่ให้ผลลัพธ์ในระดับ Impact ต่ำ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ หรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะควรจัดสรรส่วนในการฝึกอบรมในระดับรองลงมาจากกลุ่มที่ให้ผลลัพธ์ในระดับ Impact สูงหากมีความต้องการในพื้นที่ที่มีมากเกินกว่างบประมาณที่ได้รับหน่วยงานที่จัดฝึกอบรมควรของงบประมาณจังหวัดในการดำเนินงาน หรือประสานความร่วมมือส่งกลุ่มเป้าหมายให้แก่หน่วยงานที่มีภารกิจรับผิดชอบโดยตรงเป็นผู้ดำเนินการ เช่น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น

2.4 การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่มีทักษะและรายได้สูงกรมจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่สามารถเติมเต็มทักษะที่ขาดหายไปและช่วยยกระดับทักษะฝีมือได้อย่างแท้จริง โดยในส่วนที่เป็น ทักษะทางวิชาชีพ (Hard skills) ควรเป็นหลักสูตรที่รองรับ Disruptive Technology เติมเต็มทักษะส่วนที่แรงงานขาดหายไป ซึ่งอาจนำเอาการวิเคราะห์ที่ทักษะฝีมือ (Competency) เป็นรายบุคคลมาใช้ในการพิจารณาหลักสูตรให้เหมาะสมกับแรงงาน ส่วนที่เป็น (Soft skills) ควรเป็นหลักสูตรที่ช่วยเติมเต็มให้เป็นแรงงานคุณภาพหรือเติมเต็มให้กับกลุ่มภาคบริการที่เป็นรายได้หลักของประเทศ เช่น ด้านการสื่อสาร

การสร้างปฏิสัมพันธ์ การบริหารจัดการงาน ด้านความคิดสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา เป็นต้น อีกทั้งควรวหาแนวทางในการฝึกอบรมในลักษณะที่เป็นการทบทวนทักษะเดิมที่พนักงานเคยฝึกอบรมแล้ว แต่อาจลืมนำไป เช่น การฝึกในรูปแบบออนไลน์ เพื่อทบทวนทักษะความรู้ แทนการฝึกซ้ำหลักสูตรเดิมในกลุ่มเป้าหมายเดิม

2.5 กรมศรรนำเทคโนโลยีการสื่อสารมาใช้ในการถ่ายทอดแผนการปฏิบัติราชการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ ได้รับรู้เข้าใจอย่างทั่วถึงและสามารถทบทวนซ้ำได้ โดยใช้ช่องทาง เช่น ผ่านสื่อ Socail Media ต่างๆ การประชุมทางไกลผ่านระบบ ZOOM เป็นต้น อีกทั้งในสถานการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารดังกล่าวยังสามารถเป็นช่องทางในการถ่ายทอดไปยังผู้ปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงอีกด้วย

2.6 เนื่องจากมีกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานที่แตกต่างกันได้แก่ ผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ผู้ผ่านการฝึกยกระดับฝีมือ ผู้ผ่านการฝึกอาชีพเสริม ดังนั้นการติดตามและประเมินผลและการวัดผลสัมฤทธิ์ จึงควรมีวิธีในการวัดผลกลุ่มเป้าหมายในแต่ละประเภทเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริงมากที่สุด นอกจากนี้ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ประมวลผลต้องอาศัยความใส่ใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานดังนั้นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรตรวจสอบข้อมูลให้ครบถ้วนถูกต้องก่อนบันทึกลงระบบรายงานผลสัมฤทธิ์ อีกทั้งข้อจำกัดด้านระบบสารสนเทศในการบันทึกแบบติดตามและประเมินผลที่ยังไม่สามารถแสดงผลได้ในทันทีทำให้ต้องใช้เวลาในการประมวลผลโดยดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพมาใช้ในการติดตามและประเมินผล

2.7 สื่อการฝึกอบรมและวิทยากรฝึกเป็นปัจจัยสำคัญที่ให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ ดังนั้นควรมีการพัฒนาและควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยอาจทำเป็นโครงการประกวดสื่อการฝึกอบรมและมีการให้รางวัลเพื่อจูงใจให้มีการจัดทำสื่อการฝึกอบรม อีกทั้งยังเป็นการสร้างนวัตกรรมในการฝึกอบรมเพื่อให้กรมได้สื่อการฝึกอบรมที่มีคุณภาพและมีการขยายผลนำไปใช้ในการฝึกอบรมจริง ส่วนวิทยากรฝึกอบรมจากภายนอกควรมีการควบคุมคุณภาพและส่วนวิทยากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ของกรมควรมีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องในสาขาที่รองรับ Disruptive Technology

2.8 สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคและสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดควรรู้ใช้ช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มคนทำงานหรือแรงงานในสถานประกอบการ กลุ่มวัยรุ่น ควรใช้ช่องทางการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงและมีการตอบกลับจากกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วทันท่วงทีอย่าง Socail Media ส่วน กลุ่มผู้สูงอายุ หรือกลุ่มแม่บ้าน อาจต้องใช้การประชาสัมพันธ์แบบทางตรง เช่น การเข้าไปประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ หรือการบอกผ่านผู้แทนชุมชน เป็นต้น ส่วนด้านเนื้อควรรดำเนินการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และเพิ่มรายละเอียดของการฝึกอบรมให้มากขึ้น